

Kontrollakt nr 12.2-4/5 10.07.2015 **riigihangete korraldamise kontrollimise kohta Keskkonnaagentuuris**

Kontrollimise alus: rahandusministeeriumi 26.03.2015 kiri nr 12.2-4/04300

Kontrolliobjekti nimetus: Keskkonnaagentuur

Kontrolliobjekti registrikood: 70009540

Kontrolliobjekti juhi nimi ja ametinimetus: Jalmar Mandel, direktor

Kontrolli käigus andsid selgitusi: Kersti Kukk, jurist

Malle Kiviselg, finantsjuht

Kontrollitav ajavahemik: 01.01.2014 – 31.12.2014

1. Kontrollimise eesmärk ja ulatus

1.1. Kontrollimisele kuulus Keskkonnaagentuuris (edaspidi ka hankija) riigihangete korraldamisel riigihangete seaduses (RHS) sätestatud nõuetest kinnipidamine ajavahemikul 01.01.2014 - 31.12.2014.

1.2. Kontrollimise eesmärgiks oli muu hulgas tuvastada, kas riigihanke piirmäära ületavate tehingute korral on korraldatud hankemenetlus; lihthanke piirmäära ületavate tehingute puhul on korraldatud lihthanke menetlus; hankija on jaotanud riigihanget osadeks, eirates riigihanke osadeks jaotamise korda; erandlike hankemenetluste liigi (väljakuulutamiseta ja väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlused) valik on olnud õiguspärane; hankelepingute sõlmimine ja muutmine on toimunud nõuetekohaselt.

1.3. Kontrollitaval ajavahemikul on hankija riigihangete registri (edaspidi register) kaudu viinud läbi 26 riigihanget (sh 19 e-hanget):

1) 11 avatud hankemenetlust, nr 155149, 156385, 156356, 153870, 153338, 152607, 152593, 150670, 149432, 147160, 147183;

2) 2 väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlust, nr 154519, 149505;

3) 7 väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust, nr 156318, 154730, 149879, 155023, 153867, 152770, 148849;

4) 6 lihthanget, nr 156174, 157507, 155042, 155269, 153386, 151612.

1.4. Riigihangete korraldamist Keskkonnaagentuuris reguleerib RHS § 13¹ alusel direktori 11.03.2015 käskkirjaga nr 1.1-1/16 kinnitatud „Keskkonnaagentuuri riigihangete ja lepingute menetlemise kord“.

1.5. Majandustehingute tegemisel, sh maksumuselt riigihanke ja lihthanke piirmäär ületavate hangete teostamisel RHS-is sätestatud korrast kinnipidamist on kontrollitud hankija eelarve, kontrollijale esitatud finantsdokumentide (kulude väljavõtte hankijate lõikes, arved) ja hankija selgituste, registris avaldatud dokumentide ning hankelepingute alusel.

1.6. Kontrollakti projekt edastati hankijale tutvumiseks 03.07.2015. Hankija kontrollakti kohta vastuväiteid ja märkusi ei esitanud.

2. Riigihangete seaduses sätestatud korrast kinnipidamise kontrollimine

2.1. Riigihanke menetluse korraldamine

RHS § 15 lg 3 sätestab, et lihthanke korraldamise kohustuse maksumuse piirmäär (edaspidi lihthanke piirmäär) RHS-i tähenduses on 10 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingu ja 30 000 eurot ehitustööde hankelepingu korral. RHS § 18² on sätestatud lihthanke korraldamise regulatsioon.

Kontrollimisel tuvastati, et Keskkonnaagentuur on 2014.aastal tasunud Estravel AS-ile Keskkonnaministeeriumi ja Estravel AS vahel 21.02.2003 sõlmitud lepingu nr K-7-1-2003/63 ja ostuarvete alusel õhustransporditeenuste osutamise eest 36 413,62 eurot.

Eelnimetatud maksumus ületab lihthanke piirmäär, kuid hankija ei ole nõuetekohast lihthanget korraldanud, millega on rikutud RHS § 15 lg 3 ja § 18². Samas on hankijal õigus õhustransporditeenuste hankel korraldada RHS-i 2.peatükis sätestatud regulatsiooni kohaselt hankemenetlus, sh rakendada väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust vastavalt RHS § 28 lg 7 p 5.

2.2. Riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega arvestamine

Kontrollimisel tuvastati, et Keskkonnaagentuur on 2014. aastal tasunud advokaadibüroo FORT OÜ-le (ostuarvete alusel) õigusteenuste osutamise eest 5643,75 eurot.

Viidatud õigusteenused kuuluvad lihtsustatud korrast tellitavate teenuste hulka (RHS § 19) ning RHS § 19 lg 3 kohaselt on hankija kohustatud ka lihtsustatud korrast tellitavate teenuste tellimisel arvestama RHS § 3 sätestatud riigihangete korraldamise üldpõhimõtetega.

Järelevalvemenetluse käigus ei suutnud hankija esitada kontrollijale eelnimetatud tehingute kohta dokumente, millest nähtuks, et nende tehingute teostamisel on arvestatud RHS § 3 p 1 sätestatuga (hankija peab kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ning saavutama riigihanke eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte). Seega ei ole hankija eelviidatud tehingute sõlmimisel arvestanud RHS § 3 p 2 sätestatuga, st ei ole taganud riigihangete läbipaistvust ja kontrollitavust.

3. Kokkuvõte

3.1. Hankija poolt on kontrollitaval ajavahemikul riigihangete korraldamisel menetlusreeglite kohaldamine ja menetlusdokumentide vormistamine toimunud valdavas osas korrektselt ja kooskõlas RHS-is sätestatuga. Tuvastatud kõrvalekalded RHS-i täitmisest (riigihanke menetluse korraldamata jätmine ning riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega mitteametamine) on käsitletavad pigem üksikjuhtude kui süstemaatiliste rikkumistena.

3.2. Soovitame riigihangete korraldamisega tegelevatel ametnikel tutvuda jooksvalt e-riigihangete keskkonna veebilehel avaldatud juhendmaterjalidega riigihangete korraldamise kohta ning korduma kippuvate küsimuste rubriigiga (e-riigihangete keskkonna infoportaal: <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest>).

Täiendavalt juhime tähelepanu, et riigihangete korraldamist puudutavate küsimustega on võimalik pöörduda rahandusministeeriumi poole läbi järgmiste kontaktide: nõustamispäringud: riigihanked@fin.ee; tel 611 3701; registri kasutajatugi: register@riigihanked.riik.ee, tel 611 3693, 611 3703.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristel Mesilane
osakonnajuhataja asetäitja
riigihangete ja riigiabi osakond

Järelevalvetoiminguid teostanud ametnik:

Andres Valdna
peaspetsialist
riigihangete ja riigiabi osakond
611 3710; andres.valdna@fin.ee